



BALI KITE FESTIVAL 1998

De economische en sociale/politieke crisis waarin Indonesie verkeert, weerspiegelt zich in het driedaagse "Bali International Kite Festival 1998". Het festival, waar normaliter tientallen bezoekers uit het buitenland op af komen, werd het internationale gedeelte dit jaar slechts bezocht door drie Brunei Darussalamen, twee Japanners, een Oostenrijker, een Nederlander, twee snelweg Hawaïïanen, een zeer vertraagde Singaporees en twee Fransen, die ook nog een vliegertje bij zich hadden. Voor de vliegeraars die hadden willen komen, maar niet konden een kort overzicht van de ervaringen: kakkerlakken op het eten in het Grand Bali Beach Hotel (blij dat ik daar niet sliep), een terrein ter grootte van een

voetbalveld en een grote opkomst van lokale groepen, een krappe twee uur per dag om te vliegeren, en slechte communicatie binnen de organisatie waardoor ik de inzegening van het vliegerveld mistte. Gelukkig maakte de workshop over de "Kikik", de lokale vlieger van Brunei Darussalam, veel goed. Maar het "Bali International Kite Festival 1998" was de moeite van het schrijven van volzinnen niet waard, laat staan een lange reis voor een bezoek. Wat wel de moeite van een reis waard was was het het "Bali Kite Festival 1998", oftewel het lokale deel van het vliegerfeest dat tegelijkertijd werd georganiseerd. Het lokale festival was een uitermate spectaculaire vertoning waarbij 154 lokale groepen ("banjar") meedongen naar de mooiste traditionele vlieger of eigen creatie. Let wel, een banjar bestaat uit zo'n dertig tot zestig mensen! Door het formaat van vliegers en starten, respectievelijk tot zo'n acht meter hoog ("Bebean") en tweehonderd meter lang ("Janggan"), is een team van minstens vijftien man nodig om ze op te laten. Op grond van vliegeigenschappen en entourage worden de traditionale "Bebean", "Pecukan" en "Janggan" in series gejureerd. Daarom worden de vliegers met veel toeters en bellen en in lokaal kostuum de arena in- en uit-

gedragen en wordt een en ander aangekleed door lokale straatorkestjes. De hele dag is het daarom een komen en gaan van reusachtige vliegers en wordt er haast continue gewerkt om een aantal vliegers in de lucht te houden. Helaas laat El Ninjo nog altijd zijn sporen na in het klimaat, zodat er nauwelijks wind was in een gewoonlijk windrijk seizoen. Ook was de organisatie weer niet echt duidelijk in het reilen en zeilen van de competitie, maar de dagen waren er niet saai door.

Het oplaten van 10 "Bebean" vliegers tegelijkertijd was dan ook, in de lucht als op de grond, een ongelofelijk spektakel. Door gebrek aan wind waren de vliegers nogal onrustig en deinden als logge vissen door de lucht. Op de grond was het een gedrang en geschreeuw van jewelste om door middel van het halen en vieren van vliegerlijnen een en ander in goede banen te leiden. De windharpen op de vliegers lieten zo nu en dan hun gezang horen en de straatorkestjes brachten hun beste percussie ten gehore om zodoende bij te dragen aan een hoge waardering van de vliegers. Een bezoek aan een toekomstig "Bali Kite Festival" blijft dus zeker de moeite waard, zelfs in een politiek onrustige tijd (waar de toeristen op Bali overigens niets van gemerkt hebben!). Het



Verscheidene "banjars" tijdens de openingsceremonie van het "Bali Kite Festival 1998"